

reaktionära nazistsympatisörers uttalanden före och under kriget. Det hette alltid: jag är i princip motståndare till nazismen, men på den och den punkten har nazisterna rätt, och av det och det skälet är de verkligt brottsliga inte nazisterna utan deras fiender. Så talar hr Höglund: partiet applåderar och upprepar samtidigt att det är fullt att bry sig om vad hr Höglund säger, eftersom hr Erlander säger något annat.

Inför några av hr Höglunds tidigare sympatyttringar för kommunismen och misstänkliggöranden av den svenska demokratin förklarade Per Albin Hansson att han vore ur stånd att avgöra om hr Höglunds uttalanden borde tolkas som "ett utslag av obeskrivlig dumhet eller lika obeskrivlig lymmelaktighet". Hr Ohlin är för korrekt för att uttala sig på det sättet. Hr Erlander gör det inte heller — han är alltför angelägen även om kommunistismpatisörernas röster, alltför rädd att splittra partiet.

21/2

Ursäkt av halvkommunist

Nu anser sig också hr Branting vara feltolkad. Han anser att kritiken av hans kommunistismpatier beror på dumhet — ett ord som han använder alltför aningslöst — och talar om "en synnerligen enfaldig förvanskning". Närmast gäller det följande i riksdagen gjorda uttalande: "Skulle vi inte möjligen i vår del av världen kunna våga oss på att hämta den lärdomen från Östeuropa att arbetarklassens fasta tro på sitt eget samhällssystem, dess entusiastiska solidaritet med sitt arbete, dess villighet att utstå försakelser — att allt detta är en oerhörd tillgång för återuppbyggnadsarbetet, en tillgång mera värd än miljoner och miljarder dollar?"

Denna sats måste, om den över huvud skall ha någon mening, innebära att Östeuropa framställs som mönster. Samhällsskicket i diktatorländerna kallas "arbetarklassens eget samhällsskick". Vad avses härmed om icke ett förhärjande av diktaturen — eller menar hr Branting att han är motståndare till "arbetarklassens eget samhällsskick"? Hänvisningen till det ringa värdet av "miljoner och miljarder dollar" utfyller tankegången: det är bättre att ha "arbetarnas eget samhällsskick" — trots de försakelser detta medför — än att genom Marshallplanen få pengar från USA.

Marginalen för oreda i tankegången — hr Branting säger liksom hr Höglund "ibland saker som han inte menar", för att citera Örebro-Kuriren — kan inte i detta fall åberopas som ursäkt. Ty hr Brantings uttalanden i andra sammanhang pekar i precis samma riktning. Det är tillräckligt att än en gång erinra om att han hyllat den bulgariske diktatorn i samma ordalag som Annie Akerhielm brukade använda om Hitler och kejsar Wilhelm, att han framställt diktaturens införande i detta land som en "befrielseprocess"; att han under sin resa i Bulgarien — då han hyllades med ordnar och fester — inte uttryckte sig mera kritiskt lär man kunna vara övertygad om. Gör tankeexperimentet att en svensk högerman gjorde en liknande tur i Spanien och att han skrev om Franco som hr Branting om Dimitroff — och att han sedan hade panna att besvara kritiken från demokratiskt håll på samma sätt som hr Branting. Det mest oroande är att de verkligt demokratiska svenska socialdemokraterna — vilka säkert är i majoritet — inte tycks förstå det oerhörda i vad som här sker.

Man skall likväl inte tro att hr Branting i sin senaste inlaga tar avstånd från kommunismen — inte med ett ord. Han angriper dem som påpekar hans kommunistismpatier, men förnekar inte att han har dem. Han vill både åka efter häst och ro i båt, både hedras som demokrat bland demokraterna och som halvkommunist bland kommunisterna. Att detta sker i god tro visar att hans förmåga att vara i god tro närmar sig det totala och fulländade.

brak 29/2 - 28/2